YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (toinen jaosto)

24 päivänä maaliskuuta 2009 *

Asiassa C-525/06,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka rechtbank van koophandel te Hasselt (Belgia) on esittänyt 15.12.2006 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 22.12.2006, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

De Nationale Loterij NV

vastaan

Customer Service Agency BVBA,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit K. Schiemann (esittelevä tuomari), P. Kūris, L. Bay Larsen ja C. Toader,

julkisasiamies: Y. Bot,
kirjaaja: R. Grass,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 49 artiklan tulkintaa.

2 Kyseinen pyyntö on esitetty asiassa, jonka asianosaisina ovat De Nationale Loterij NV (jäljempänä Nationale Loterij) ja Customer Service Agency BVBA ja jossa vaaditaan yhtäältä sen toteamista, että viimeksi mainitun toiminta, joka perustuu henkilöiden

värväämiseen, jotta nämä osallistuisivat ryhmänä ja yksilöllisesti Euro Millionsiin, joka on euroopanlaajuisesti järjestetty lottopeli, merkitsee hyvän kauppatavan ja Nationale Loterij'lle myönnetyn, yleisölle avointen arpajaisten järjestämistä koskevan monopoliaseman loukkaamista, ja toisaalta sitä, että kyseinen toiminta määrätään lopetettavaksi välittömästi.

3 Rechtbank van koophandel te Hasselt, jolla oli epäilyksiä siitä, oliko sen sovellettavana oleva Belgian uhkapelilainsäädäntö ja erityisesti Nationale Loterij'n toiminnan ja hallinnon rationalisoinnista annettu laki (19.4.2002 annettu Wet tot rationalisering van de werking en het beheer van de Nationale Loterij; Belgisch Staatsblad 4.5.2002, s. 18828) yhteensopiva yhteisön oikeuden kanssa, ja joka nosti esille kysymyksen muun muassa Nationale Loterij'n lakisääteisen arpajaismonopolin yhteensopivuudesta EY 49 artiklan kanssa, päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Onko EY 49 artiklaa tulkittava siten, että sellaiset rajoittavat kansalliset säännökset, kuten 19.4.2002 annetun lain 37 §, jolla estetään sellaisen yrityksen pääsy markkinoille, jonka pyrkimyksenä on myydä voitolla kuponkeja, jotka mahdollistavat Euro Millions -lottopelin pelaamisen ryhmänä, ovat kuitenkin sallittuja yleisen edun perusteella (sen ehkäisy, että ihmiset tuhlaavat liiallisesti uhkapeleihin), kun tiedossa on, että

a) Nationale Loterij, joka on saanut Belgian valtiolta lakisääteisen monopoliaseman ja joka maksaa kyseisestä monopoliasemasta maksua ja jonka tavoitteena on kanavoida ihmiselle luontaista pelihimoa, säännöllisesti mainostaa mahdollisuutta osallistua Euro Millionsiin, mikä tosiasiassa lisää pelihimoa,

b) Nationale Loterij'n harjoittama säännöllinen mainonta ja myyntimenetelmät laajentavat markkinoita, jolloin Nationale Loterij päätyy maksimoimaan liikevaihtonsa (taloudellisista syistä) sen sijaan, että se kanavoisi kansalaisten luontaista pelihimoa,

c) vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä, kuten panoksia ja voittoja koskevien mahdollisuuksien rajoittamisella, olisi paremmin saavutettavissa tavoiteltu päämäärä eli luontaisen pelihimon kanavointi?

2) Onko sellainen rajoittava kansallinen säännös, kuten 19.4.2002 annetun lain 37 §, jolla estetään sellaisen yrityksen pääsy markkinoille, jonka aikomuksena on myydä voitolla kuponkeja, jotka mahdollistavat Euro Millionsin pelaamisen ryhmänä, ristiriidassa palvelujen tarjoamisen vapauden (EY 49 artikla) kanssa, kun tiedossa on, ettei vastaaja itse järjestä arpajaisia vaan pyrkii ainoastaan voitontekotarkoituksessa järjestämään Euro Millionsin pelaamisen ryhmänä Nationale Loterij'n omia pelikuponkeja käyttäen?"

4 Sen jälkeen, kun asia oli saatettu yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi, Nationale Loterij valitti ennakkoratkaisupyyntöä koskevasta päätöksestä hof van beroep te Antwerpeniin.

5 Kyseinen muutoksenhakutuomioistuin antoi 8.11.2007 tuomion, jolla se muutti ennakkoratkaisupyyntöä koskevaa päätöstä ja määräsi Customer Service Agency BVBA:n kansallisen lainsäädännön rikkomisen perusteella lopettamaan toimintansa sellaisen uhkasakon uhalla, jonka määrä oli 5 000 euroa kutakin todettua rikkomista kohden. Hof van beroep te Antwerpen katsoi tuomiossaan, että alioikeus oli perustellusti nostanut esille kysymyksen kansallisen lainsäädännön yhteensopivuudesta EY 49 artiklan kanssa. Kyseinen tuomioistuin katsoi kuitenkin myös, että tähän kysymykseen annettava vastaus oli selvä ja ettei näin ollen ollut aihetta saattaa ennakkoratkaisupyyntöä yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Sen jälkeen, kun se

oli tarkastellut kansallista lainsäädäntöä yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-243/01, Gambelli ym., 6.11.2003 antaman tuomion (Kok., s. I-13031) valossa, se totesi, että kyseinen lainsäädäntö oli yhteensopivaa yhteisön oikeuden kanssa.

6 Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että kun kyseessä on tuomioistuin, jonka päätöksiin saadaan kansallisen lainsäädännön mukaan hakea muutosta, EY 234 artikla ei estä sitä, että tällaisen, yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen esittäneen tuomioistuimen päätöksiin voidaan edelleen hakea muutosta kansallisessa lainsäädännössä säädettyjä tavanomaisia muutoksenhakukeinoja käyttäen (asia 146/73, Rheinmühlen-Düsseldorf, tuomio 12.2.1974, Kok., s. 139, 3 kohta ja asia C-210/06, Cartesio, tuomio 16.12.2008, Kok., s. I-9641, 89 kohta).

7 Lisäksi on todettava, että edellä mainitussa asiassa Cartesio annetun tuomion 98 kohtaan sisältyvällä EY 234 artiklaa koskevalla tulkinnalla ei ole merkitystä pääasian kannalta. Mainitussa asiassa Cartesio yhteisöjen tuomioistuin sai tutkittavakseen kansallisen oikeuden sääntöjä, jotka koskivat muutoksenhakua sellaiseen päätökseen, jolla määrättiin ennakkoratkaisupyynnön tekemisestä, ja joille oli ominaista se, että pääasia pysyi kokonaisuudessaan vireillä ennakkoratkaisupyynnön tehneessä tuomioistuimessa ja että ainoastaan päätöksestä pyytää ennakkoratkaisua tehtiin rajoitettu valitus. Yhteisöjen tuomioistuin totesi samassa 98 kohdassa, että EY 234 artiklan toista kohtaa on tulkittava niin, että tällä perustamissopimuksen määräyksellä kaikille kansallisille tuomioistuimille annettua toimivaltaa määrätä ennakkoratkaisupyynnön esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle ei voida kyseenalaistaa soveltamalla tällaisia sääntöjä, joilla sallitaan valitusta käsittelevän tuomioistuimen muotoilla uudelleen ennakkoratkaisupyynnön esittämistä yhteisöjen tuomioistuimelle koskeva päätös, sivuuttaa tämä päätös ja velvoittaa kyseisen päätöksen tehnyt tuomioistuin jatkamaan kansallisen lainsäädännön mukaista menettelyä, jota oli lykätty. Tätä tulkintaa ei voida soveltaa pääasian osalta, koska siinä oikeusriita ei enää ole vireillä ennakkoratkaisupyynnön esittäneessä tuomioistuimessa.

8 Hof van beroep te Antwerpen on nimittäin ratkaissut pääasian asianosaisten välisen oikeusriidan itse ja ottanut näin ollen vastuulleen sen varmistamisen, että yhteisön oikeutta noudatetaan.

9 Näin ollen on todettava, ettei ennakkoratkaisupyynnön esittäneessä tuomioistuimessa ole enää vireillä oikeusriitaa.

10 Koska ennakkoratkaisumenettelyn perusteena ei ole neuvoa-antavien lausuntojen esittäminen yleisluonteisista tai hypoteettisista kysymyksistä vaan riita-asian todelliseen ratkaisemiseen erottamattomasti liittyvä tarve (ks. esim. asia C-225/02, García Blanco, tuomio 20.1.2005, Kok., s. I-523, 28 kohta), esitettyihin kysymyksiin annettavalle vastaukselle ei enää ole näin ollen tarvetta.

11 Vaikka ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin, jonka tehtävänä on periaatteessa tehdä johtopäätökset ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevasta päätöksestä tehdyn valituksen yhteydessä annetusta tuomiosta ja erityisesti ratkaista, onko sen ennakkoratkaisupyyntö pysytettävä tai onko sitä muutettava tai peruutettava se (ks. vastaavasti em. asia Cartesio, tuomion 96 kohta), ei olekaan peruuttanut ennakkoratkaisupyyntöä, käsiteltävänä olevassa asiassa on näin ollen todettava, ettei mainittuun pyyntöön ole aihetta vastata.

12 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on määrännyt seuraavaa:

Ennakkoratkaisupyyntöön asiassa C-525/06 ei ole aihetta vastata.

Allekirjoitukset